

A person is standing on a large, fallen tree trunk that spans across a misty forest. The person is silhouetted against the foggy background. The forest floor is covered with fallen leaves, and the trees are tall and thin, creating a dense canopy. The overall atmosphere is somber and mysterious.

Hamdi
Koç

Çıplak ve
Yalnız

ROMAN

HAMDİ KOÇ
ÇIPLAK VE
YALNIZ

Can Çağdaş

Çıplak ve Yalnız, Hamdi Koç

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Yayınları'nda 1. basım: Temmuz 2020, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Yıldız Mücellit Matbaacılık ve Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.

Maltepe Mah., Gümüşsuyu Cad., Dalgıç Çarşısı, No: 3/4

Zeytinburnu/İstanbul

Sertifika No: 46025

ISBN 978-975-07-4475-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750744754

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

HAMDİ KOÇ

ÇIPLAK VE
YALNIZ

ROMAN

♥can

Hamdi Koç'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Yalnız Kaldınız, Peyami Bey!, 2017

Çiçeklerin Tanrısı, 2020

Melekler Erkek Olur, 2020

HAMDİ KOÇ, 1963 yılında Fatsa'da doğdu. İÜ İngiliz Filolojisi'nden mezun oldu. İlk romanı *Çocuk Ölümü Şarkıları* 1992'de yayımlandı. İkinci romanı *Melekler Erkek Olur* (2002) ile Türkiye'nin en çok okunan yazarlarından biri oldu. Bu romanı *Çiçeklerin Tanrısı* (2003), *İyi Dilekler Ülkesi* (2005), *Bir Eski Kocanın Öğleden Sonrası* (2009), *Çıplak ve Yalnız* (2013) ve *Yalnız Kaldınız, Peyami Bey!* (2017) izledi. *Çıplak ve Yalnız* 2013 Dünya Kitap Yılı'nın Telif Kitabı Ödülü'ne ve 2014 Orhan Kemal Roman Armağanı'na değer görüldü.

Ethem Sarısülük
Abdullah Cömert
Mehmet Ayvalıtaş
Medeni Yıldırım
ve
Ali İsmail Korkmaz
için...

“Yatmaya giderken ekmeđi, sütü masada
bırakma – lleri eker.”

Rilke

Bir

1

Amcam ölünce ilk bana haber verdiler. İnanmadım. Olmaz öyle şey, dedim. Oldu valla, dediler, amcan öldü. Ya tabii ki ölmüştür, ayrı konu, ama ilk bana haber verdiğinizinize inanmıyorum, dedim, inan, dediler, ilk sana haber verdik. Sustum ve benimle konuşan nefesin arkasındaki boşluğu dinledim. Yalan olsa bir hışırtısı, bir kıpırtısı, bir şeysi mutlaka duyulurdu. Doğru söylüyorlardı. Cidden amcam ölmüştü ve ilk bana haber veriyorlardı. Çok duygulandım. Hayatımda ilk kez bir konuda ilk akla gelen isim oluyordum.

Peki, dedim, teşekkür ederim. Gururum okşandı. Bunu hiç unutmayacağım. Ayrıca hepimizin başı sağolsun. Ölenle ölünmez. Allah geride kalanlara sabır filan. Ben müsaadenizle gidip biraz ağlayayım. İyi geceler.

Telefonu kapattım.

Saat geceyarısına geliyordu. Akşamdan beri yatağa uzanmış, karnımın üstüne koyduğum telefonumu seyretmekteydim. Uyuyakalmışım. Telefonumu daha o gün, akşamüstü bağlatmışım ve öyle kolay kolay çalacağını düşünmemiştim. Hemen o gece çalacağını ise hayal bile

edemezdim. Numarayı kimseye vermemiştim. Ben bile ezberlememişim. Ezberim zayıftır. Ama bazı yeni tanıştığım kızlara vere vere ezberleyeceğimi, onların da ala ala sonunda bir gün dayanamayıp beni arayacaklarını umuyordum. Her kız sonunda bir gün birini aramak ister. O biri telefonu olan biri olmalıdır. Ben oyduum. Telefonum o zaman çalacaktı. Beklemekten ve korkmaktan, kendilerini tutmaktan ve inkar etmekten yorulmuş yalnız kızlar içlerini yakan uzun isteğe teslim olunca.

Uykusuzluğa alışkın değilimdir. Karım sırnaşmadığı zaman saat onda yatar, beşte kalkarım. Kalkar, hemen işe giderim. Tabii yine karım sırnaşmazsa. Çünkü gece olmazsa sabah mutlaka olsun ister. Hayır deme hakkım yoktur. Benimle onun için evlendiğini biliyordum. Ve benimle evli kalsın istiyordum. Bari önce eve gidip vazifemi icra edeyim, dedim. Gecenin o saatinde dolmuş bulunmazdı, ama Çankaya'ya rahatlıkla yürüyebilirdim. Gerekirse yolun Kavaklıdere'ye kadar olan daha düz kısmını koşarak giderdim. Terlerdim ama olsun, karım beni terli de severdi. Ankara, malum, sıcak yer. Terleniyor haliyle. Benim terleme şeklim biraz değişikdir. Ter sırtımdan ve göbeğimden aşağı iner, külotumu ıslatır, kalır. Başkaları terleyince fanilalarını değiştirirler, ben külotumu. Annem gezmeye gittiğimizde çocuklarla koşturup terlediğimi görünce, gel yavrum terlemişsin, külotunu değiştirelim, derdi. Başka anneler annemi numaradan öyle söylüyor, aslında altıma kaçırıyorum sanırlardı. Annem açıklamazdı. Ben de açıklamam. Bu yüzden yanımda hep çanta taşımaya alıştım. Beni elimde evrak çantasıyla gören ciddi adam sanıyor. Zamanla alışkanlık oldu külot değiştirmek. Dairede mesela, aklıma esince, çantamdan bir külot alıp helaya gidiyor, külotumu değiştiriyorum. Ya da eğer odamın etrafında ayak sesi, konuşma sesi filan yoksa, odamda değiştiriveriyorum. İyi oluyor. Banyo yapmış hissine

kapılıyorum. Sağlıklı ayrıca. Tertemiz bir adamım. Karım öyle erkekleri seviyor. Kocaları, benden öncekiler, hep titiz adamlarmış. Ama benim gibisi yokmuş, hiç olmamış, olamazmış da. Bilmiyorum tabii; nereden bileyim. Yalan söyleyecek biri değil karım. Ben de zaten gösterdiğim gayretin farkındayım. Kendimi tahmin edebiliyorum. Kirlenmeyeyim, tenime koku sinmesin diye gün içinde osurmamayı bile öğrendim.

Yattığım yerde terlemişim. Hiç kıvıldamadığım için olmuş olmalı. Normalden daha sıcak bir haziran gecesi idi. Gitmeden önce telefonumla biraz daha zaman geçirmek istedim. Sonra aklıma amcam geldi. Uyku sersemliği içinde az önceki görüşmeyi çabuk unutmuşum. Şaşırdım.

Amcam ölmüş, iyi güzel ama amcam yok ki. Olsa ölsün. Ama yok. Yanlış bağlamışlardır herhalde. Santralda gece nöbeti tutan, uykusuzluktan başları dönmüş kızlar. Müdüre demiştim, laçka bir ortam! Bunların başına bir erkek vermek lazım efendim, münasip görürseniz. Erkek derken kendimi kastetmiştim. Çünkü içlerinde aradığım türden birkaç kız vardı: gözlerine ani cesur bakışlar gelen, nefesleri çabuk hızlanan, değince tüyleri ürpüren kızlar. Kadro yok, demişti müdür. Kadro istemem, hayrına çalışırım, demek istemiş ama diyememişim. Şimdi o kızlardan biri hata yapmıştı! Bunu müdüre söylemeli ve konunun ehemmiyet arzettiğini, hatta aciliyet kesbettiğini ifade etmeliydim.

Telefonum tekrar çaldı. Bu sefer biraz tedirgin oldum. Dairenden, işim gereği biliyordum, telefonun normal olmayan hareketler yapması dinlendiğine işaret olabiliirdi. Bir hatta girilince o hatta belli bir rahatsızlık yaratılıyordu, vücuda saplanan incecik bir iğne gibi. Normal olarak farkedilmezdi, ama bazen kendi kendine, hiç ihtimal verilmeyen sinyaller hasıl olabiliyordu. Telefo-

nun bir an çalıp susması, sonsuz bir çalma krizine girmesi ya da normal bir arama gibi çaldığı halde aslında arayan bir hat olmaması bunlardan bazılarıydı. Nadir oluyordu, ama oluyordu. Vatandaş sebebini bilmiyordu. Biz biliyorduk.

Ahizeyi tedirgince kaldırdım. Alo, dedim.

Hızlı bir hışırtının içinden santraldaki kızın sesini duydum.

— Şehirlerarası yıldırım arıyor.

Yine onlar. Amcamgil. Arayamaz, bağlama, benim amcam yok dememe kalmadan karşıma biraz önceki ses çıktı.

— Evladım, dedi, niye kapattın?

— Yanlış kişiyi arıyorsunuz beyefendi, dedim. Ses bir an durdu, sabırsız kısa bir nefes aldı.

— Sen Mesut değil misin? dedi.

— Mesut'um, dedim.

— Mesut, ben Kâzım Emmi, amcanın göçebesi.

Ses konuştuğça şivesi daha bir kıvam kazanıyordu. Telefonla konuşmaya alışık olmayan biri olduğunu düşündüm. Gerginliğini yeni atıyordu.

— İyi, çok iyi, hayırlı göçler dilerim.

— Beni hatırlaman lazım yahu! Mesut?! Elimizde büyüdün yavrum!

Adamın sesinde yumuşak bir dargınlık var gibime geldi. O yüzden daha bir kibar olma ihtiyacı hissettim.

— Kasım Emmi, siz başka bir Mesut arıyorsunuz galiba. Evet, ben de Mesut'um ama sizinki benden daha şey, nasıl desem, gerçek olmalı. Kapatın da boşuna masraf olmasın. Yıldırım arama çok yazar. Batarsınız.

Dinlemedi. Böyle insanlar var, biliyorum. Fikirleri değiştirilemez, itiraz bile edilemez insanlar. İstersen bütün gün konuş, bitirince sanki sen hiçbir şey dememişsin gibi kaldıkları yerden devam ederler. Kayınpederim, me-

sela, onlardan biriydi. Sadece onun dediği şey vardır, başka hiçbir şey yoktur. Bu adam da o yaşlarda olmalıydı. Beni büyütmüş! Götümü yesin! Kendimi hiç büyümüş hissetmemiştim. Hele büyütülmüş, asla.

— Messutt?!

Asabım bozulmaya başladı.

— Emmi, telefonu yüzüne kapatmak istemiyorum ama karım beni bekliyor, mesut olmak onun da hakkı, o yüzden rahat bırak, işime bakayım. Sen de telefon numaranı bir daha kontrol et. Ayrıca telaş etme. Ölen öldü.

— He, öldü. Cenazeye gelmen lazım.

Buna cidden şaşırdım.

— Cenazeyi senin için bekletiyoruz. Acil gelmen lazım.

Sonsuza kadar benim gelmemi bekleyerek çürüyecek zavallı ölüyü düşündüm.

— Ben sonra bir ara gelirim, dedim. Siz gömün.

Konuşmalarımızın arasında mesafenin uzaklığından kaynaklanan bir iki saniyelik tabii bir sessizlik oluyordu. İnsana düşünme fırsatı veriyordu. Bana da, ona da. Bu sefer adam telefonda nefesini çekti, yanındaki biriyle konuştu.

— Gelmem diyor. Gömün diyor.

Bunu söylediği kişi ne cevap verdi, duyamadım. Ama adam aktardı:

— Olmaz, gelmen şart. Artık evin erkeği sensin. Amcanı senin yıkaman lazım.

Hayret içinde kalakaldım. Yok artık! Adam devam etti:

— Sen gelmezsen merhumu yıkayacak kimse yok. Öyle defnedemeyiz. Günah olur.

Acayip şeyler duyuyordum; korktum, kafam allak bullak oldu. Ölü yıkamak! Çıplak bir cesedi ellemek! Hem de ben oraya gidene kadar çürümüş olacak bir ce-

sedi! İyyy! Bunlar ciddi çatlak! Kendilerinden hiçbir şüphe duymadan söylüyorlardı bu sözleri. Belki dağlı, yobaz filandılar. Yapmak zorunda oldukları Őeye sorgu sual dinlemez Őekilde inanmıŐlardı. Aptal ve sabit fikirliydiiler. Evet tamam, iyi niyetliydiiler, bir de. Lan, dedim, iyi ki hayatta bÖyle hısımlarım yok ha.

— Ya Kasım Emmi, amcamı siktir et, öldü kurtuldu, ona değil sana üzülüyorum, her saniye katlanarak artan telefon faturası yüzünden iflas etmek üzeresin. İstersen Őu numaranı bir daha kontrol et. Belki Adana'yı yazdırdın ama Ankara'yı bağladılar. Santraldaki kızlar bu saatte uykulu olur..

— Ođlum, evin tek erkeği sensin, ailenizde yengenle senden başka kimse kalmadı. Gelip hem cenazeye hem yerine yurduna sahip çıkmak vazifen, boynunun borcu.

Birden bana çok anlamlı gelen bir söz duyduğumu farketdim. Meseleye bakıŐım deđiŐti.

— Yer yurt mu dedin? dedim.

— Yer yurt, dedi.

— Yani mal mülk anlamında mı? Yani arsa, arazi, gayrimenkul gibi mi?

— He.

— Yani daire, apartman, ev, dükkan anlamında mı ayırıyeten?

— Helbet.

İŐ deđiŐiyordu. Amcamın olmuş ve ölmüş olmasını o an çok istedim. İnsanın başına hayatta daha iyi ne gelebilir, hele de benim durumumdaki birinin? Yerine yurduna sahip çık! Ne güzel sözdü. Olsa da çıksam, ah! Ama iŐte, kısmet. Yok.

Sonra, bir Şey söylememe kalmadan, birden adamın nefesi tekrar telefonda uzaklaŐtı. Yanındaki kişi talimat veriyordu ve artık kızmaya baŐlıyordu. Adam tekrar telefona döndü.

— Münevver Yengen artık uzatmasın diyor. Evine araba gönderdik. Seni alıp buraya getirecek. Öğle namazına yetişmen lazım.

Münevver Yenge! Bu söz yavaşça içimde bir şey kıpırdattı. Çocukluğuma, çok küçük yaşlarıma ait bir isim, belki bir resim. Bütün akrabalarım yıllar önce ölmemişti belki; hiç olmazsa bir tanesi, bir amcam yeni ölmüştü. Amcam. Muvaffak Amcam. Eğer hepsinin malı mülkü varsa ve her biri ölünce ilk akla gelen isim ben olacaksam hepsi yaşıyor ve ölmek üzere olsun isterdim. Daha çok gençtim. Çok paraya ihtiyacım vardı. Hâlâ karı parası yiyor sayılırdım. Karım beni seviyordu ama param olmadığı için pek ciddiye almıyordu. Galiba Allah beni sonunda hatırladı. Annem derdi ki, zor bir hayat alıp gelmişsin ama bir gün şansın bir açılacak pir açılacak. O gün belki bugündü.

Dur bakalım, diye derin bir nefes aldım. Hemen havaya girmeyelim. Belki bana sadece ölü yıkatmak istiyorlardır. Olur, yıkarım, ama paramı peşin alırım. Ölü kaçaya yıkanır acaba? İyy! Ve nasıl yıkanır? Kese mi yapılır? Sabun? İki kere sabunlasak yeter mi? Yetmezse günah olur mu? Keşke amcam yerine yengem ölseydi. Kadın vücudunu ellemek daha kolay. Ayrıca yaşlı kadın vücuduna karımdan alışkınım. Bakalım. Belki ben gidene kadar yengem de ölür, önce onu yıkar, işe alışırım.

— Hayırlısı olsun Kasım Emmi, dedim. Madem olaylar o yönde gelişti, madem yengem öyle münasip gördü...

— Heh! dedi Kâzım Emmi. Afferin evladım, acele gel. Hadi hayırlı yolculuklar.

Tam telefonu kapatıyordu ki müdahale ettim.

— Kasım Emmi, dedim, bir şey sorucam.

— Kâzım, dedi. He, sor.

— Kâzım Emmi, dedim, gelicem de nereye gelicem?

Amcam ölünce ilk bana haber verdiler. İnanmadım. Olmaz öyle şey, dedim. Oldu valla, dediler, amcan öldü. Ya tabii ki ölmüştür, ayrı konu, ama ilk bana haber verdiğinize inanmıyorum, dedim, inan, dediler, ilk sana haber verdik. Sustum ve benimle konuşan nefesin arkasındaki boşluğu dinledim. Yalan olsa bir hissettirisi, bir kıpırtısı, bir şeysi mutlaka duyulurdu. Doğru söylüyorlardı. Cidden amcam ölmüştü ve ilk bana haber veriyorlardı. Çok duygulandım. Hayatımda ilk kez bir konuda ilk akla gelen isim oluyordum.

Ankara'da yaşayan Mesut bir gün bir telefonla amcasının öldüğü haberini alır; cenazeyi kaldırmak ve kendisine kalan mirası devralmak için en kısa sürede Ünye'ye gitmek zorundadır. Yıllar sonra döndüğü baba ocağında kendini karmaşık ilişkiler ağının ortasında bulan Mesut, bilmediği kökenlerini öğrenmeye ve koyu karanlık bir geçmişle hesaplaşmaya zorlanacaktır.

Arka planda 60 Darbesi'nin anlatıldığı *Çıplak ve Yalnız*, Orhan Kemal Roman Armağanı'nın yanı sıra 2013 Dünya Kitap Ödülleri'nde Yılın Telif Kitabı Ödülü'ne değer görüldü. Tarihin acımasız ilerleyişine karşın geçmişin dehlizlerinde dolanmayı göze alan *Çıplak ve Yalnız*'da, Hamdi Koç okurları bu toprakların en katı gerçekleriyle yüzleşmeye çağırıyor.

#altmışdarbesi #hesaplaşma #geçmiş #ölüler #toplumezarlar #aile #vicdan
#tarih #hayaletler

